

*Березнікова Н. І.,
старший викладач кафедри іноземних мов та прикладної лінгвістики
Національного авіаційного університету*

ДІАЛОГ МОЛОДІ ТА БАТЬКІВ: ПОШУК СПРАВЖНІХ ТА ФАЛЬШИВИХ ЦІННОСТЕЙ КОРИННОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ТВОРЧОСТІ ШЕРМАНА АЛЕКСІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню підходів до визначення системи цінностей національної ідентичності представниками сучасної індіанської молоді Північної Америки на матеріалі оповідання корінного письменника Шермана Алексі «Пошукова система». Проаналізовано огляд ідей науковців щодо тенденцій інтерпретування літературних творів індіанських авторів кінця двадцятого століття. Зазначено, що історична пам'ять корінних народів, присутня у соціальному контексті сучасних творів, відображає напрям полемічно-опозиційного дискурсу письменників-нативістів. Висвітлено таку важливу особливість, як інтертекстуальність, для розуміння текстового коду автора задля сприйняття читачами контексту творів індіанських письменників постмодерну. Представлено огляд понять «стьоб» та «кітч», що є інструментарієм для позначення представлених автором основних життєвих цінностей національної ідентичності корінних народів. Розглянуто позиціонування корінної молоді та поколінь батьків щодо розуміння сучасного співвідношення індивідуальної ідентичності та колективної на резервації, співвідношення корінного індивідуального «єго» та «чужих» у місті, колективного «ми» на резервації до «чужого» на резервації. Зроблено спробу з'ясувати розуміння справжніх цінностей поколінь як дихотомію «справжній» та «підробка» у світлі «свій справжній» щодо «чужий злодій», як маркування перспективного життя у країні мейнстріму. Аналіз наведених текстових прикладів доводить наявність використання автором гумору, стьобу та кітчу для маркування зазначених опозицій як ознак трикстерського твору. Інтерпретовані текстові локуси за допомогою стьобу та кітчу акцентують увагу на проблемах боротьби корінних народів за існування. У статті зазначено, що діалог сучасних поколінь указує на складність розуміння представниками молоді та батьків «справжніх» та «фальшивих» цінностей корінного населення та американського суспільства Північної Америки.

Ключові слова: Північна Америка, корінна молодь, освіта, кітч, стьоб.

Постановка проблеми. Глобальні зміни останньої декади та перших двох десятиліть нового століття вносять зміни в процеси самоідентифікації молоді етнічного населення, зокрема нащадків корінних індіанців Північної Америки. Сучасні письменники корінного походження бачать свою місію у створенні таких літературних творів, які б сприяли збереженню національної ідентичності корінних через звернення до історичної національної пам'яті задля збереження духовних скарбів попередніх поколінь. Саме пам'ять корінних народів, відображена у творчості письменників-нативістів, слугує таким надійним фундаментом, як панцир черепахи – символу індіанців пів-

нічноамериканського континенту. Твори корінного автора Шермана Алексі мають повчальний алгоритм для виживання нащадків в умовах світової глобалізації та політики мейнстріму, продуктивного пошуку особистості через отримання сучасної освіти й професії у взаємодії багатьох культур Північної Америки. Важливою рисою творчості Ш. Алексі є пошук різнобарвних відтінків гумору для визначення авторського ставлення до складників трикстерського нарративу, притаманного сучасним корінним письменникам Північної Америки. [1, с. 101] У такий спосіб автор нагадує мейнстріму про існування проблем корінних спільнот та спонукає молодих корінних (між резервацією та містом) розібратися в особистісному процесі самовизначення як літературного заклик до опору білому мейнстріму [2].

Особливе використання Шерманом Алексі гумору, стьобу, кітчу мають цілющий вплив на ментальний настрій молодих поколінь нащадків індіанців у визначенні нових цінностей. [2] Письменник розкриває соціальні проблеми молодого корінного населення під час асиміляції та урбанізації як внутрішній двобій індивідуальної ідентичності задля зцілення травми від «несправжніх» персонажів із несправжніми артефактами у боротьбі за виживання корінного народу на своїх землях у Північній Америці [1, с. 105].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Літературними дослідженнями національної ідентичності індіанців Північної Америки у творчості сучасних корінних письменників займалися літературні критики Кеннет Лінкольн, Паула Гунн Еллен, Саймон Ортис, Скот Момадей, Грег Саррис, Лоренс Оувенс. В Україні інтерпретацією літературних творів корінних письменників Північної Америки займаються Н. Висоцька, О. Шостак, С. Волкова, В. Базова, А. Колісниченко, Г. Білоконь. Сучасні дослідники стверджують, що «національно-культурна ідентичність є край необхідною для збереження традиційних цінностей, водночас вона є конче потрібною для налагодження ефективних взаємостосунків між представниками різних культур, адже від неї залежить визнання та адекватне сприйняття культурного різноманіття світу» [3, с. 95].

Дослідниця О. Шостак висвітлює явище у критиці творів корінних авторів двадцять першого століття як «літературний націоналізм американських індіанців». Вона наголошує, що сучасна літературна критика спрямована на «пошук інтелектуальних, культурних, політичних, історичних контекстів, що привели до виникнення сучасних корінних літератур. Літературний націоналізм корінних народів спрямований на підтримку інтелектуального і політичного суверенітету корінних общин. < > З огляду на це, виникає питання щодо того, як не-

корінному призвичаїтись і зрозуміти тексти корінних письменників» [4, с. 171]. Літературні розвідки вказують на те, що ознаки минулого і сучасного в індіанській критиці «активно співіснують, стаючи «відзеркаленням» національної свідомості корінних народів. Вплив минулого індіанських націй досі реально присутній у соціокультурному контексті сучасної літературної критики, яка є його нелінійною рецепцією у свідомості сучасних поколінь, яка витворює переважно полемічно-опозиційний дискурс» [4, с. 175]. Дослідниця зазначає, що сучасні твори корінних авторів зберігають «ритуальність» як важливу ознаку індіанського переказу та «як особливу форму освоєння навколишнього середовища» [5, с. 217]. Літературні твори письменника-нативіста Шермана Алексі мають ознаки трикстерського твору, які представлені у низці дихотомій: «Свій» – «Інший», «Я» – «Ми», «Я» – «Чужий», «Я» – «Інший», «Справжній» – «Фейковий». В оповіданнях автор «із сарказмом та іронією доводить необхідність сучасному поколінню підтверджувати корінну ідентичність та належність до своєї культури» у світлі мейнстріму не тільки представникам білого суспільства «Чужий», а й населенню резервації «Інший». Це вказує на наявність травми молодого покоління через неприйняття своїми «Іншими» [6, с. 164, 160].

Складники трикстера є ознакою постмодерного ренесансу Північної Америки, сприяють взаємодії «автора – тексту – читача» у сприйнятті коду тексту, якому притаманна інтертекстуальність. О. Шостак наголошує, що літературні твори корінних американських письменників важливо сприймати як «текст у тексті», «при цьому відмінності у кодуванні різних частин тексту стають основою авторської побудови сприйняття читачем тексту» [5, с. 216]. Дослідник Д. Наливайко пояснює важливість інтертекстуальності як взаємодії «автор – текст – читач», оскільки «написання, прочитання й мислення відбувається в історії, тому всі акти мови мають розглядатися в ідеологічному та історичному контекстах. Так, інтертекстуальне прочитання – це дослідження глибокого контексту будь-якого акту текстуальності, яке прямує різними стежками асоціацій, що є головним змістом тексту» [7, с. 18]. Шерман Алексі продовжує представляти свої традиції у творчості. Оповідання з осучасненими індіанськими «церемоніями», що оздоблюються гумором, стьобом, кітчем та заохочують до уяви читача, презентують особистий алгоритм автора для виживання сучасних корінних.

Особливими маркерами творів корінного письменника Північної Америки Шермана Алексі є гумор, стьоб та кітч. Дослідниця О. Поліщук зазначає, що безпосередньо на уявлення щодо об'єкта спрямована іронія постмодерну [1, с. 101]. Стьоб може презентуватися як глузування із подвійним смислом, бути вираженим тонко або досить жорстоко й агресивно. Стьоб може із серйозністю маскувати іронію та закодовувати інформацію [1, с. 101]. Т. Гундорова доводить, що ознаки стьобу як маскування та імітування вказують на «залежність» стьобу та кітчу, оскільки «стьоб-образ» та «стьоб-текст» переходить у «ненав'язливий кітч, у форму «кітч-кітч», «загалом, кітч виявляє і формує соціальне несвідоме, є своєрідним стилем (чи антистилем) культури» [1, с. 103].

Мета статті – проаналізувати презентування автором вартості таких важливих чинників, як реальні та несправжні цінності сучасного соціуму, які пропонуються молодому поколінню корінних на шляху до опанування невідомих та необхідних знань для отримання освіти в урбанізованому місті кризь

призму комунікації з представниками старшого покоління резервації, та місто як пошук способу виживання молодого індіанського ідентичності та становлення особистості молодих вихідців резервації Спокан на матеріалі оповідання «Пошукова система» (Search Engine) (тут і далі пер. *Н.Б.*) зі збірки «Десять малих індіанців» (Ten Little Indians).

Виклад основного матеріалу. Оповідання «Пошукова система» корінного письменника Шермана Алексі зі збірки «Десять малих індіанців» (Ten Little Indians), яка вийшла у 2003 році, спрямовує увагу читача на пошук життєвого шляху молодими індіанцями. Головна героїня оповідання Корліс Джо-зеф є прикладом сучасної молодого індіанки, яка настирно прокладає шлях у сучасне життя міста. Навчаючись на літературному факультеті у коледжі міста Спокан при Вашингтонському університеті штату Вашингтон, Корліс присвячує багато часу міркуванням щодо позиціонування своєї індивідуальної ідентичності у мультикультурному колективі студентів та викладачів. Велика університетська бібліотека та книги – це її храм, де вона продовжує знайомитися з багатьма творами літературних класиків білого світу. Читання книг – це те, про що вона мріяла на резервації. Знання та досвід, отримані з книг, мають велике значення для вирішення нею питань щодо справжніх цінностей корінних для старших поколінь та молоді індіанців. Така ознака, як зазначає дослідниця О. Шостак, яка притаманна корінному населенню Північної Америки, як травма меншовартості, підштовхнула індіанку спрямувати розум та молоду енергію на продуктивне навчання в школі й коледжі. Змалечку на резервації їй стало зрозуміло, що «пробитись» вона зможе лише своїм розумом. Вдома Корліс виказує родині бажання отримати від життя набагато більше, ніж нецікаве існування на резервації, адже вона відчуває, що призначена для чогось особливого [8, с. 14, 15]. Розум загострює «внутрішній конфлікт невирішеності у самосвідомості Корліс» між індивідуальною ідентичністю («Я») та колективною ідентичністю родини («Ми») [2, с. 26]. Потреба дівчини довести собі та всім, що вона розумна, може працювати, перетнути кордон резервації та знайти успішне професію у соціумі мейнстріму, вказує на особисту спробу подолати травму меншовартості корінних поколінь, що вкоренилась у нащадках, та наголосити на своїх здібностях «своїм» та «іншим». Освіта важлива для отримання професії, пошуку конкурентної роботи за кордоном резервації. Саме книги світових класичних авторів сприяють отриманню знань, розширюють сприйняття через удосконалення рівня англійської мови, поповнюючи словниковий запас, бо ж «у двадцять першому столітті, будь-який індіанець із дуже пристойним вокабуляром мав величезну соціальну міць, от якби лише вона була б стоїком, який розмовляє зрідка (In the twenty-first century, any Indian with a decent vocabulary wielded enormous social power, but only if she was a stoic who rare spoke)» [8, с. 11]. Фразою Корліс, Шерман Алексі стьобом ударяє по неспроможності корінних отримати високий рівень освіти у резерваційних школах як маркер щодо соціальної нерівності у багатій країні, яка проголошує демократичні засади, але пристойні школи на резерваціях для дітей корінного населення не є пріоритетом мейнстріму.

Стийкий характер та жага до нового, успіхи у школі допомогли молодій індіанці отримати стипендію на навчання та надихнули на дослідження поезики та прози класичних авторів на літературному факультеті коледжу. Одного дня Корліс (обожнювачка книг) випадково біля поезій Одена знаходить

книгу поета, який не є відомим резервації Спокан. Радо вона поспілкувалась із бібліотекаркою щодо знахідки, яка також була прихильницею книг. Співвідношення між загальною кількістю книг та тією незначною кількістю, яку запитували читачі, здивувало її. Читачами бібліотеки Вашингтонського університету не було запитано для читання «приблизно більше вісімдесяти або дев'яносто відсотків. (It's probably more like eighty or ninety percent)» [8, с. 8]. Пошешки бібліотекарка повідомила, що її місце роботи – «це не бібліотека, а притулок (This isn't a library, it's an orphanage)» [8, с. 8]. У словах білої бібліотекарки Шерман Алексі припускає гірку іронію щодо ситуації з попитом на літературу як духовну кризу в суспільстві. Водночас діалог Корліс та бібліотекарки вказує на авторський стьоб щодо рівня культури більшої частини сучасного населення штатів та занепаду попиту на книги як маркера речей із недостатньою вартістю, не зовсім потрібних, які так і не стали в нагоді (навіть у бібліотеці Вашингтонського університету) [2, с. 27].

Але похід до бібліотеки, крім негативної здивованості щодо наявності неактивних читачів серед викладачів та студентів (навіть в університетській бібліотеці), приніс неочікуване здивування. Випадково біля книги з поезією Одена була книга, яка вилетіла на підлогу. Студентка Корліс була здивована від такої неочікуваної знахідки. Автор збірки «У резервації мого розуму» (In the Reservation of my Mind) Арлан Атвотер походить із резервації Спокан, але вже протягом тридцяти років він досі не відомий на цій землі. Вона вперше тримала в руках книгу поезій невідомого індіанського поета та була заінтригована інформацією, що мстилась на останній сторінці. Для студентки-індіанки, яка постійно читає книги, пише для себе вірші, невідомий індіанський поет став викликом до пошуку, щоб знайти відповіді на багато питань. Корліс, яка не вірила в бога, була в піднесеному настрої від такої знахідки: «кому ще потрібно спасати поеми споканського індіанця, якщо не другому споканцю (who else should rescue the poems of a Spokane Indian but another Spokane?)» [8, с. 9]. І розсудливим є таке міркування: «Корліс відчула тягар та жар долі. Вона була обрана. Бог майже кинув книгу Атвотера їй на голову. <...> Можливо, кожна книга у кожній бібліотеці терпляче очікує на свого рятівника (Corliss felt the weight and heat of destiny. She had been chosen. God had nearly dropped Atwater's book on her head. Maybe every book in every library is patiently waiting for its savior)» [8, с. 9]. Такий романтичний роздум може нагадувати слова білої дівчини, але не індіанки, яка чомусь занадто хвилюється щодо уявних знаків долі щодо книжкового скарбу в бібліотеці. Таким стьобом Ш. Алексі вказав на те, як легко можна молоду індіанку перетягти на бік «Іншого», якщо вона перебуває за межами резервації та далеко від рідні.

Навчання та книги – це пріоритети Корліс, але рідна місцевість, річка Спокан, міст на річкою, рідня, домівка та підтримка племені важливі для неї. Однак поки дівчина живе не так далеко від резервації, то має можливість подзвонити матері, коли сумує. У корінних народів існують різні традиції. Так, маркером збереження традицій корінних є те, що мати та дочка (як представниці сучасних індіанців споканів) продовжують виконувати їх родинну церемонію «мати-донька». Батьки пишануться тим, що їх донька перша з родини вступила до коледжу, хоча їм і не подобається, що вона захоплюється літературою, приділяє увагу класам із поезії. Корліс поважає матір, знає про свої риси, які вона наслідувала від матері. Мати

у своїх фантазіях бачила доньку студенткою Гарвардської медичної школи, батько ж хотів, щоб Корліс отримала освіту юриста та відстоювала права жителів резервації [2, с. 26]. Мати-індіанка із життєвим досвідом, пройшовши сходинками посад у відділенні банку, знала, яка перспектива очікувала на доньку, якщо та буде писати поеми. Але Корліс доводить здоровий сенс у читанні книг та занять поезією під час «телефонної церемонії «ненормальна мати – ненормальна дочка» (crazy mother – crazy daughter telephone ceremony)» [8, с. 19]. Молоді на резервації важливо займатися навчанням, читати наукові книжки, прозу та поезію. Тоді корінна молодь буде занята не алкоголем та наркотиками, а самоосвітою. Отож, краще читати, адже «поеми < > не є креком (they're poems, < >, not crack)» [8, с. 15].

Кмітлива та енергійна Корліс розпочала пошук невідомого індіанського поета на резервації Спокан із комп'ютерного класу студентського містечка. Твердження про звичку індіанців до того, що їх обманювали протягом п'ятисот років, молода індіанка вирішила спростувати. Життя в резервації та читання книг навчило індіанку деяким якостям, характерним детективам та журналістам (перевіряти та ставити під сумнів всю інформацію). Вона підозріло поставилась до такого факту, як відсутність запису про внесення в реєстр новонароджених, відсутність наявності соціального номеру. Хоча відомо, що «кожен момент життя індіанця відображається трічі у державних формах <...> Як зміг Арлан Атвотер обминути уряд? Як зміг індіанець жити та працювати у Сполучених Штатах та не залишити хоча б один документ про себе? (How could this Harlan Atwater escape the government? How could an Indian live and work in the United States and not leave one piece of paper to mark his passage?)» [8, с. 21]. У такий спосіб Шерман Алексі нагадав стьобом про расизм мейнстріму щодо корінного населення Північної Америки.

Розум та природне внутрішнє передчуття індіанки пробуджує такого собі детектива з пошуку загублених індіанських авторів поезій. Досвід, отриманий із прочитаних книжок, та двотижневий пошук указували на те, що цей поет не існував (шахрай). Корліс навіть не могла уявити такого «білого чоловіка, який би прикинувся індіанцем у пошуках вигоди. < > Який білий опортуніст був настільки дурним, щоб уважати, що він зможе отримати вигоду від того, що є індіанцем-споканом! Як багато людей взагалі чули про індіанське плем'я споканів? (a white man pretending to be an Indian, seeking to make profit < > What opportunistic white man was stupid enough to think he could profit from pretending to be a Spokane Indians? Even Spokane Indians can't profit from being Spokane! How many people had ever heard of the Spokane Tribe of Indian?)» [9, с. 21]. Стьобом у розміркуванні Корліс є становище корінних мешканців резервації порівняно з білими представниками сучасних штатів, бо білий та тверезий чоловік не припустив би думки у шахрайський спосіб стати індіанцем на резерваціях задля монетизації свого існування на резервації.

Наступне дослідження щодо пошуку молодої індіанки Корліс фокусуються на дослідженні інтерв'ю з Арланом Атвотером, яке вона знайшла у періодичному виданні «Тижневик Радикального Сієтла» (Radical Seattle Weekly). Відтепер новим напрямом пошуку стає дослідження студентки літературних студій того, наскільки реальним є корінне підгрунтя невідомого поета з резервації Спокан; він реальний чи сам по собі справжній фейк; як удалося написати вірші, у яких Корліс упізнала

особливість ландшафту резервації та бурхливу річку Спокан? Вісім відповідей на запитання, які були опубліковані в інтерв'ю з «Тижневиком Радикального Сіетла», надали Корліс масив інформації, насиченої речами, які не могли не здивувати представницю корінних споканів. Індіанка, яка вважає себе рятівницею поета своєї резервації, зацікавлена у зустрічі з поетом, щоб провести своє інтерв'ю, оскільки він заявляє, що відданий традиціям та близький до племені, «але його плем'я ніколи не чуло про нього. <...> тож, можливо, він був смішний, сповнений надій та егоцентричний шахрай (but his tribe had never heard of him. <...> so, maybe he was a funny, hopeful, and self-absorbed fraud)» [8, с. 24]. Бо як можна сприйняти його слова, які призводять до нерозуміння, здивування і сміху, до цінностей молодих та вікових корінних? Лише у відповіді на перше запитання Арлан Атвотер (невідомий поет резервації Спокан) висміяв відсутність освіти у мешканців резервації. Потім поет ударив стьобом по відомому твору, коли десять слухачів класу з вивчення поезій для «синіх комірів» почали по чергово зникати кожного наступного тижня, вказуючи на недоречність саме курсу з класичних поетів, коли робітники не вміли читати після закінчення шкіл на резервації. Традиція корінних передавати усні оповідки у сучасному соціумі заміщувалась на надруковані, але вони не мають цінності на резервації.

Освіта самого Арлана була отримана під час класу з поезій, який прочитала біла викладачка. Він виявив себе стоїком та відразу перечитав велику кількість творів поетів-класиків. Після курсу поет-початківець вирішив розпочати свій пошук індіанських поетів, а також зібрати разом поетів чорношкірих та чекано з революційним запалом [8, с. 22]. Відповідь Арлана журналістці радикального видання є стьобом на наявний расизм у соціумі. Саме мультикультурних поетів Арлан «намагається поєднати в одне – білий класицизм та темношкірий бунт (I'm trying to combine it all, the white classicism with the dark-skinned rebellion)» [8, с. 22]. Такій групі темношкірих поетів призначено вести радикальний двобій із політикою мейнстріму в літературних творах. Як радикал Арлан «уважає, що поезія врятує світ (I believe that poetry save the world)» [9, с. 23]. Саме гротескна природа такого стьоб-тексту до поетів мультикультурної групи як стьоб-образу представляє ненаївний кітч, а кітч-кітч [1, с. 103]. Відповідь поета вказує на «знушально-пародійний характер» та сміховинність тексту [1, с. 103]. Шерман Алексі підсилює стьоб-текст у творі за допомогою інтерв'ю з Арланом Атвотером із фейковим змістом відповідей поета на запитання. Не зовсім відомий на резервації поет глумиться із цінностей як корінних спільнот, так і білого мейнстріму у фальшивих і придуманих текстах відповідей невідомого індіанського поета. Шерман Алексі вказує на те, що стьобовий зміст відповідей несправжнього поета Атвотера перебирає на себе властивості кітчу та стає «кітч-кітч» [1, с. 103].

Наступна зустріч молодої індіанки стала повчальним відкриттям, адже пошукова система знайшла телефонний номер у виданні «Хто є хто серед американських письменників» видання 1971 року. Корліс уперше приїхала до Сіетлу, вона забажала неодмінно зустрітись із цим чоловіком, щоб самій розібратися в ідентичності поета Атвотера. Дівчина була сповнена запитаннями, оскільки «вона знала, що індіанці дуже переймаються своєю автентичністю. Колонізовані, відчуваючи геноцид, і переміщені індіанці сформувавши свою ідентичність через сумнів до ідентичності інших індіанців. Нена-

видячи самих себе, сумніваючись у собі, вони перетворили свої племена на секти (She knew Indians were obsessed with authenticity. Colonized, genocided, exiled, Indians formed their identities by questioning the identities of other Indians. Self-hating, self-doubting, Indians turned their tribes into nationalistic sects)» [8, с. 40]. Чоловік, який так і не став признаним поетом індіанців після публікації своїх поезій, протягом тридцяти років чекав на свою сповідь.

Символічно, що саме магазин-букініст було обрано для зустрічі, під час якої Корліс дізналась про коріння на резервації, про білих батьків, які його виховали та з якими він і досі живе. Травма дитинства корінних, незнання своїх справжніх батьків та землі корінних підштовхнула його до спроби відчути, як це бути індіанцем та оспівати резервацію у віршах. Бажання отримати визнання своїх поезій, які були створені завдяки уяві та несправжніми відчуттям до всього того, що цінує кожен корінний. Процес написання поезій почав матеріалізуватися у друкованих збірках, у читанні віршів на вечорах перед публікою, серед якої більшою частиною були представники білого мейнстріму. Поет прагнув отримати визнання: «хоч мої вірші були просто моєю уявою, < > просто мрії та ідеї про те, що було б, якби я вирів індіанцем, ці білі люди, вони вважали мої вірші справжніми. Вони думали, що я прожив життя, про яке пишу. Вони вважали, що я був індіанцем, тим, ким я тільки прикинувся. Через деякий час і я почав вірити у це також (Even though my poems were just my imagination, < > just my dreams and ideas about what it would've been like to grow up Indian, these white people, they thought my poems were real. They thought I had lived the life I was writing about. They thought I was the Indian I was only pretending to be. After a while, I started believing it, too)» [8, с. 42]. У такому гротескному поясненні Арлана Атвотера автор стьобом вказує на те, що не тільки індіанців можна було обманювати протягом п'яти століть. Біле населення також може сприймати зі сцени поета, несправжнього індіанця зі «штучними» й підробленими творами як «цінність» та виказувати своє захоплення «справжніми» усними індіанськими оповідками. Такий маркер вказує на те, що глузливий стьоб до «семукляру» перебирає на себе властивості кітчу, стає кітч-кітч, оскільки всі сторони розуміють, що це підробка, але підтримують образ уявного корінного поета та творів, який наче «справжній маскот» спілки корінних поетів, до якого слухачі могли доторкнутися під час вечорів поезії. Він читає вірші білій аудиторії, а потім у білих поетес була можливість познайомитись ближче вночі. Такий кітч-кітч є маркером опозиції, одночасного двобою Шермана Алексі з фальшивим поетом резервації, а також із «невибагливими» представниками білої аудиторії слухачів.

Бажання Арлана Атвотера стати визнаним поетом резервації та бути прийнятим у плем'я не реалізувалося, адже індіанці по-своєму висловили ставлення до поезій про резервацію: викинули всі подаровані Арланом примірники у багнюку біля парку. Це був протест проти «Іншого», хоч і народженого на їх землі. Жажлива картина (як оцінка вартості віршів індіанського поета) завдала життєвої травми Арлану. Він зрозумів, що не зміг стати тим, ким він не був, оскільки його виховали білі батьки. Відтоді не писав ніколи, бо це непристойно після всього [8, с. 49]. Три десятиліття він ховав усе в собі, але до Корліс він відчув довіру, яка також намагається розібратися зі своїм місцем у житті. Його «сповідь» указала молодій індіанці на справжні цінності кожної родини. Головними були висно-

вки, які вони разом зробили з болісних подій Арлана: «Ніколи не підписуй книги п'яним індіанцям» <...> «Ніколи не публікуй свої вірші» <...> «Ніколи не прикидайся індіанцем, якщо ти ним не є (Never authograph books for drunk Indians. <...> Never self-publish your poetry. <...> Never pretend to be an Indian when you're not)» [8, с. 48].

Індіанці, як указано в міркуванні Корліс, ставляться до інших індіанців із сумнівом щодо того, чи справжній, чи має право вважатися індіанцем. Дослідниця О. Шостак доводить існування ще одного аспекту ставлення до своїх індіанців: коли індіанець покидає межі резервації, він перестає вважатися «своїм» індіанцем на резервації, перебирає на себе опозиційне маркування «свій», але вже «чужий». Навіть не є важливим те, чи є на резервації кровні родичі або домівка. Він стає чужим для племені, йому дозволено приїхати вдень, але він не має права залишитися [6, с. 160]. Такий «націоналізм» на резервації травмує молодь, невизначений молодий корінний стає «загубленим птахом (lost bird)» [8, с. 40]. Під кінець сповіді молодій індіанці зрілий та вже виважений чоловік Арлан Атвотер висловив сумнів щодо свого індіанського коріння та направився до своїх найбільш близьких людей, надійних білих батьків. Індіанка Корліс із підозрою стала аналізувати правду, щоб з'ясувати того, де прихована брехня щодо «автентичності» віршів поета, чи були вони взагалі його або чийсь, присвоєні «чужим крадієм». Вона не спромоглась дізнатись справжнє індіанське ім'я поета, а для представниці одного з найстаріших кланів резервації це було важливо. Про свою корінну ідентичність Корліс було відомо все: її обидва імені, а також усе про всіх родичів на резервації, але вся інформація «про індіанців була із подвійним сенсом та мінлива (about Indians was ambiguous and transitory)» [8, с. 52]. Щодо коріння Атвотера (той, що біля води), то вона лише могла здогадуватись, бо багато води протекло через річку Спокан на резервації.

Роздумами індіанки, діалогами та інтерв'ю з гумором, стьобом та кітчем Шерман Алексі загострює питання вартості «справжніх» та «фальшивих» цінностей корінних та суспільства мейнстріму та вказує на бажання молодих індіанців до активних кроків у саморозвитку як попередження щодо присутності в американському суспільстві представників молоді корінної ідентичності Північної Америки [2, с. 27].

Висновки. Пошуки молодію індіанкою цінностей корінної ідентичності резервації та вартості продукту культури білого соціуму сприяли винайденню особистого уявлення щодо справжнього та фальшивого як удосконалення молодого «світосприйняття», яке «є найважливішим джерелом особистісної та колективної енергії та ідентичності» [9, с. 134]. Текстові приклади оповідання «Пошукова система» свідчать про здібності молоді до боротьби за отримання можливості опанувати сучасні знання, розвиватися для самовпевненості та долати травми особистісного відчуття «недоречного історичного артефакту». У наступних роботах ми плануємо проаналізувати ставлення молодого покоління нащадків до родинного дому як фундаменту ідентичності корінних народів Північної Америки.

Література:

1. Березнікова Н. Стьоб як метод виявлення корінної ідентичності у творчості Шермана Алексі. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2018. Вип. 37. С. 100–108.
2. Березнікова Н. Маркери індивідуального саморозвитку у колективній ідентичності сучасної корінної молоді Північної Америки

3. Базова В. Резервація та резерваційні індіанці як вияв національної ідентичності і творчості Шермана Алексі. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2020. Вип. 46. Т. 3. С. 24–28.
4. Шостак О. Літературний націоналізм у критичній думці корінних народів Північної Америки на початку XXI століття. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис»*. 2019. № 5. С. 171–176.
5. Шостак О.Г. Проблемы интерпретации произведений американских писателей-наивистов. *Текст. Язык. Человек: материалы IV Международной науч. конф. (Мозырь, 15–16 мая 2007 г.)*. Мозырь: УО МГПУ им. И. П. Шамякина, 2007. В 2 ч. Ч. 1. С. 215–217.
6. Шостак О. Опозиция свой – чужой в творчестве индейского ренессанса. *Revitalize hodnot: umeni a literature IV*. Врно: 2019. С. 157–168.
7. Наливайко Д. Сучасна літературна компаративістика у Франції. *Слово і час*. 2009. № 11. С. 4–20.
8. Alexie, S. *Ten little Indians: stories*. New York: Grove Press, 2003.
9. Шостак О. Історія дослідження корінних літератур Північної Америки протягом останньої чверті XX століття. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2018. Вип. 37. Т. 1. С. 131–135.

Bereznikova N. Dialogue of the youth and parents: searching for markers of real and fake values of indigenous identity in the works of Sherman Alexie

Summary. The article deals with the research of approaches to define value system of national identity by modern representatives of the Indian youth of North America based on the material of a novel “Search Engine” of indigenous writer Sherman Alexie. It is analyzed the review of scientists ideas referring to interpretation tendencies of the literature works of Indians writers of end of the twentieth century. The article indicates on the historian memory of indigenous population integrating to social meaning of the modern work contexts and reflects the tendency of polemic opposition discourse of Indian writers. It is highlighted such phenomenon as intertextuality for understanding the author text code as the importance of readers comprehensions of context of the postmodern Indian writers. The article observes mockery and kitsch as especial tools to mark the main vital values of indigenous national identity presented by the author. The material given in the article depicts the positioning of the youth and elder generation in the attitude to realize the actual relationship between individual identity and collective one on the reservation, the comprehension of the indigenous individual “ego” to the urban “others”, the collective “we” on the reservation with “another” on the reservation. The article attempts to clarify the understanding of the true values of generations as the dichotomy “real” and “fake”, regarding to own “real” in attitude to other “thief”, as the marking of opposition of perspective live in the mainstream country. The analysis of the given text examples proves the presence of use of humor, mockery and kitsch by the writer to mark these opposition as features of a trickster novel. The text with humor, jokes and kitsch focus on the problems of the modern struggle of indigenous youth for existence. The article notes that the dialogue of modern generations indicates on the difficulty of understanding by the youth and parents the “true” and “false” values of indigenous population and American society in North America.

Key words: North America, indigenous youth, education, kitsch, mockery.